

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΛΙΣΤΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Λ.ΙΙ.1_4)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Λ.ΙΙ.1_4 συμπληρώνεται στις περιπτώσεις προκηρύξεων για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός των οποίων δεν υπερβαίνει τα εκάστοτε ισχύοντα κοινοτικά όρια. Η παρούσα λίστα αφορά στις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης που προβλέπονται στο άρθρο 28 παρ. 2 του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΥΑ 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 (ΦΕΚ 540/Β/27.3.2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

1. ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο προϋπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μίας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την Αναθέτουσα Αρχή, κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης προς δημοσίευση. Ο προσδιορισμός του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης είναι το καθοριστικό κριτήριο, σύμφωνα με το οποίο θα προσδιοριστεί το νομοθετικό πλαίσιο που θα διέπει την διαδικασία ανάθεσης και συγκεκριμένα το εάν θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του εθνικού ή του κοινοτικού δικαίου, καθώς και το εάν θα διενεργηθεί τακτικός ή πρόχειρος διαγωνισμός.

Διευκρινίζεται ότι για να προσδιοριστεί ο συνολικός προϋπολογισμός της σύμβασης θα πρέπει να εξετάζονται οι ακόλουθες δυνατές περιπτώσεις:

- εάν η προκήρυξη περιλαμβάνει, κατά τρόπο σαφή και πλήρη, δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές αναθέσεις (άρ. 2 παρ. 2β ΠΔ 118/2007)
- εάν το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης υποδιαιρείται σε τμήματα και εάν προσδιορίζεται ποια είναι αυτά (άρ. 2 παρ. 2β ΠΔ 118/2007), οπότε και ο προϋπολογισμός θα διαμορφωθεί από το σύνολό τους
- εάν είναι δυνατή η υποβολή προσφοράς για ορισμένα μόνο από τα ζητούμενα είδη (2 παρ. 2β ΠΔ 118/2007).
- εάν αποτυπώνεται στην προκήρυξη η δυνατότητα το αρμόδιο για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού όργανο, με αιτιολογημένη γνωμοδότησή του να προτείνει κατακύρωση της προμήθειας για μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα κατά ποσοστό στα εκατό που θα καθορίζεται στην διακήρυξη (άρ. 21, περ. α ΠΔ 118/2007).

2. ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ως **τεύχη προκήρυξης** νοούνται είτε ένα ενιαίο έγγραφο είτε αυτοτελή επιμέρους έγγραφα που συνέχονται μεταξύ τους και που περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστο συνολικά τα εξής:

- Γενικούς όρους διενέργειας του διαγωνισμού (ενδεικτικά εφαρμοστέο δίκαιο, κανόνες δημοσιότητας, διαδικασία υποβολής προσφορών, εγγυήσεις συμμετοχής, κριτήρια ποιοτικής επιλογής υποψηφίων, δικαιολογητικά συμμετοχής, λόγοι αποκλεισμού, στάδια αξιολόγησης προσφορών, κριτήρια ανάθεσης, τρόπος ανάδειξης αναδόχου, διαδικασία κατακύρωσης, υπογραφή σύμβασης, δικαστικές προσφυγές ή ενστάσεις).
- Τεχνικές προδιαγραφές.

- Οικονομικούς όρους (περιεχόμενο και τρόπος υποβολής οικονομικής προσφοράς).

Οι δικαιούχοι που αναθέτουν προμήθειες ή μικτές συμβάσεις βάσει των διατάξεων του ΠΔ 118/2007 «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου» θα πρέπει να επισυνάψουν στην προκήρυξη σχέδιο σύμβασης (αρ. 2 παρ. 2 περ. ιθ), το οποίο όμως δεν εξετάζεται στον προέλεγχο της προκήρυξης από την Διαχειριστική Αρχή.

Οι δικαιούχοι που θέλουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, όπως αναλύεται κατωτέρω (ερώτηση 18) προσκομίζουν και το σχέδιο της ανακοίνωσης της πρόσκλησης για τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Οι τρόποι ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή υπηρεσιών κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Ανοικτή διαδικασία Κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δύναται να υποβάλει προσφορά
Κλειστή διαδικασία Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει αλλά μόνο όσοι έχουν προσκληθεί από την Αναθέτουσα Αρχή μπορούν να υποβάλλουν προσφορά
Διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης Οι Αναθέτουσες Αρχές διαβουλεύονται με τους υποψηφίους της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης

4. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Τα κριτήρια ανάθεσης δύναται να είναι τα εξής δύο: είτε αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή είτε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Άλλα κριτήρια ανάθεσης δεν νοούνται και δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά.

Με την προκήρυξη θα πρέπει να θεσπίζεται κατά τρόπο σαφή ένα κριτήριο κατακύρωσης, είτε αυτό της είτε αυτό της χαμηλότερης τιμής, είτε εκείνο της πλέον συμφέρουσας προσφοράς. Το σύνολο της προκήρυξης θα πρέπει συνταχθεί με άξονα το ποιο θα είναι το κριτήριο ανάθεσης, χωρίς να γίνεται σύγχυση και παρεισφρύουν στην αξιολόγηση στοιχεία που προσιδιάζουν σε κριτήριο που δεν εφαρμόζεται (ΣΤΕ 2573/2009)

5. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

5.1 Οι **Συμφωνίες πλαίσιο** (άρθρο 22Α ΠΔ 118/07) δεν αποτελούν νέο τύπο δημόσιας σύμβασης αλλά μία μέθοδο την οποία η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει κατά την επιλογή του αντισυμβαλλομένου της, στο πλαίσιο μιας διαγωνιστικής διαδικασίας άνω και κάτω των κοινοτικών ορίων. Στις συμφωνίες αυτές διατυπώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων είναι δυνατή η σύναψη επιμέρους συμβάσεων μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των αντισυμβαλλομένων, πολλές φορές μάλιστα προτού καν προκύψει η συγκεκριμένη ανάγκη για την αναθέτουσα αρχή. Η μέθοδος αυτή επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να ικανοποιεί εγκαίρως και σε χαμηλές τιμές τις ανάγκες της σε αγαθά των οποίων η προμήθεια επαναλαμβάνεται κατ' έτος ή σε μικρότερα χρονικά διαστήματα, εξασφαλίζοντας την απαιτούμενη ευελιξία και ταχύτητα στις διαγωνιστικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, η τετραετής μέγιστη διάρκεια τους

διασφαλίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και τον ανταγωνισμό.

Η προσφυγή σε αυτή τη μέθοδο συνεπάγεται τα ακόλουθα στάδια:

i. Σύναψη της συμφωνίας- πλαίσιο: Για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαίσιο διενεργείται τακτικός διαγωνισμός (με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία). Η σύναψη μιας τέτοιας συμφωνίας δεν περιλαμβάνει κάποια συμβατική δέσμευση για ενεργοποίηση αυτής από την αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που η εκτιμώμενη ανάγκη για προμήθεια αγαθών δεν ανακύψει στο χρονικό διάστημα που καλύπτει η συμφωνία. Μια τέτοια συμφωνία μπορεί να συνάπτεται είτε με έναν μόνο οικονομικό φορέα (παρ.3) είτε με περισσότερους (τρεις τουλάχιστον) (παρ.4). Σημειώνεται ότι για τη σύναψη της αρχικής συμφωνίας- πλαίσιο ακολουθείται η ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

ii. Σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων: Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει τη σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων η οποία πραγματοποιείται:

ii.α. είτε χωρίς διαγωνισμό σε περίπτωση που η συμφωνία – πλαίσιο καθορίζει όλους τους αναγκαίους όρους

ii.β. είτε με διαβούλευση ή με νέο διαγωνισμό σε περίπτωση που δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι εκ των προτέρων στη συμφωνία-πλαίσιο (παρ.3 εδ.β και παρ. 4 περ. β).

Τόσο οι συμφωνίες-πλαίσιο όσο και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τις οικείες διατάξεις (Αρ. 22 παρ. 6 εδ. Β ΠΔ 118/07).

5. 2. Η δημιουργία δυναμικού συστήματος αγορών (άρθρο 22Δ ΠΔ 118/07)

είναι μια αποκλειστικά ηλεκτρονική διαδικασία που αφορά αγορές τρέχουσας χρήσης που ικανοποιούν τις ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής, είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της, σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλλει ενδεικτική προσφορά, σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Κατά την εφαρμογή του δυναμικού συστήματος αγορών οι Αναθέτουσες Αρχές ακολουθούν τους κανόνες της ανοικτής διαδικασίας, σε όλες τις φάσεις της. Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει την τετραετία. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν καταχρηστικά σε αυτό το σύστημα, ώστε να εμποδίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

5.3 Ηλεκτρονικός Πλειστηριασμός (αρ. 22B ΠΔ 118/2007)

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός (eAuction) είναι ένα στάδιο που διεξάγεται με χρήση ηλεκτρονικών μέσων, δηλαδή μέσω συστημάτων (πλατφόρμες) που δίνουν τη δυνατότητα στους υποψηφίους να υποβάλλουν νέες βελτιωμένες οικονομικές προσφορές. Εφαρμόζεται μόνο όταν οι προδιαγραφές των διαγωνισμών μπορούν να προσδιοριστούν με απολύτως ακριβή τρόπο (παρ. 2). Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Χρήση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού μπορεί να γίνει και στην περίπτωση του νέου διαγωνισμού μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας- πλαισίου της παρ.4 περ.β του άρθρου 22Α καθώς και στο πλαίσιο των δυναμικών συστημάτων αγορών (παρ.2).

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός διενεργείται μετά την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων και πριν από την κατακύρωση της προμήθειας (παρ.2). Οι αναθέτουσες αρχές, δηλαδή, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με τα επιλεγμένα κριτήρια και στη συνέχεια προσκαλούν όσους έχουν υποβάλλει παραδεκτές προσφορές να υποβάλλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν αρχίζει προτού παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την αποστολή των προσκλήσεων (παρ. 7). Κατά τη διάρκεια του πλειστηριασμού οι συμμετέχοντες βλέπουν στον υπολογιστή τους μια οθόνη με πληροφορίες για τη χαμηλότερη οικονομική προσφορά που έχει υποβληθεί και την κατάταξή τους στο διαγωνισμό, αλλά δεν έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ποιοι άλλοι υποψήφιοι υποβάλλουν προσφορές ούτε ποιος είναι ο εκάστοτε μειοδότης (παρ.9).

Η χρήση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών ενδείκνυται ιδιαίτερα για τους διαγωνισμούς για προμήθειες προϊόντων σε μεγάλες ποσότητες και για υλικά με κοινές τεχνικές προδιαγραφές, όπου μικρή διαφορά στη μοναδιαία τιμή καταλήγει σε σημαντικό συνολικό οικονομικό όφελος.

Όταν οι Αναθέτουσες Αρχές αποφασίσουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού το αναφέρουν στην προκήρυξη, η συγγραφή υποχρεώσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει κάποια ελάχιστα σημεία που προσδιορίζει ο νόμος μεταξύ των οποίων η τιμή εκκίνησης του πλειστηριασμού, το χρονοδιάγραμμα αυτού και ο τρόπος αντιμετώπισης τεχνικών προβλημάτων κατά τη διάρκεια του (παρ.4) ενώ προσκομίζουν προς έλεγχο το σχέδιο της ανακοίνωσης της πρόσκλησης για συμμετοχή σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν καταχρηστικά σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, ώστε να εμποδίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού ή να τροποποιούν το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθοριστεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού και προσδιοριστεί στην συγγραφή υποχρεώσεων.

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

I. ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Ερώτηση 1: Οι υποχρεώσεις δημοσιότητας του φορέα, όπως περιγράφονται στο σχέδιο της προκήρυξης, αντιστοιχούν στο νομικό πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης;

Η ερώτηση αυτή σκοπεύει στην καταρχήν παράθεση εκ μέρους του δικαιούχου και τον έλεγχο εκ μέρους του φορέα διαχείρισης των υποχρεώσεων δημοσιότητας που υπαγορεύονται από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ελεγχόμενη υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση.

Σε περίπτωση που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση διέπεται από το ΠΔ 118/2007, οι υποχρεώσεις δημοσιότητας του φορέα αποτυπώνονται στο άρθρο 4 παρ. 2 αυτού. Όταν η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση διέπεται από τον εγκεκριμένο Κανονισμό Ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του φορέα, οι υποχρεώσεις δημοσιότητας ελέγχονται επίσης διότι η επιλεξιμότητα των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 38 της υπ' αρ. 43804/ΕΥΘΥ2041/2009 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1957/Β/9.9.2009) (εφεξής ΥΠΑΣΥΔ), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, συνδέεται και με ένα προσήκοντα βαθμό δημοσιότητας. Επιπλέον, η Ερμηνευτική ανακοίνωση 2006/С179/02 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο που εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων οι οποίες δεν καλύπτονται ή καλύπτονται εν μέρει από τις Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, αναφέρει ότι οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψη τους τις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, των μη διακρίσεων, της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, της αναλογικότητας και της αμοιβαίας αναγνώρισης, καθώς και το δικαίωμα εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Σε ό,τι ειδικότερα αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, οι αρχές αυτές μετουσιώνονται σε υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής αφ' ενός να τηρεί την αρχή της διαφάνειας, δηλαδή να διασφαλίζει έναν επαρκή βαθμό δημοσιότητας που να καθιστά δυνατή την ταυτόχρονη ενημέρωση όλων των ενδεχόμενων αναδόχων για τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε μια διαδικασία ανάθεσης και αφ' ετέρου να διασφαλίζει τον αμερόληπτο χαρακτήρα των διαδικασιών ανάθεσης. Για τους ανωτέρω λόγους, πρέπει να επιλέγεται το καταλληλότερο μέσο δημοσιοποίησης των προκηρύξεων, ούτως ώστε αυτές να παρέχουν τόσες πληροφορίες, όσες χρειάζεται σε κανονικές συνθήκες μία επιχείρηση για να αποφασίσει εάν είναι σκόπιμο να εκδηλώσει το

ενδιαφέρον της.

Σε κάθε περίπτωση υπόψη θα πρέπει να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται, όπου χρειάζεται και οι πρόσθετες υποχρεώσεις δημοσιότητας που προβλέπει ο Ν. 3548/2007 (άρθρο 3 Α παρ.3 και Β παρ.3).

Επίσης, από την θέση σε εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 11 παρ. 5 του νόμου 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4038/2012 (ΦΕΚ Α' 14) και εξειδικεύτηκε εφαρμοστικά με την με αρ. Π1/2380/18-12-2012 (ΦΕΚ 3400/Β/2012) κοινή υπουργική απόφαση, συστάθηκε και ρυθμίστηκε η λειτουργία και διαχείριση του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Γενική Γραμματεία Εμπορίου) (στο εξής Μητρώο, www.eprocurement.gov.gr). Το μητρώο αφορά στην συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, συναπτόμενες γραπτώς, με ηλεκτρονικό μέσο ή προφορικά, μεταξύ των φορέων του δημοσίου τομέα και τρίτων, με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών σε όλα τα στάδια ανάθεσης και εκτέλεσης, ανεξαρτήτως διαδικασίας, με προϋπολογισμό ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των χιλίων (1.000) ευρώ. Η υποχρέωση καταχώρησης αφορά στις προκηρύξεις ή προσκλήσεις δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αγαθών, παροχής υπηρεσιών και έργων, πλην εκείνων οι οποίες κατά νόμο δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ελλείψει της προσήκουσας καταχώρισης αυτών των συμβάσεων και της έκδοσης Αριθμού Διαδικτυακής Ανάρτησης τους, δεν εκτελείται οποιαδήποτε δαπάνη αυτών και δεν εξασφαλίζεται η κανονικότητα των δαπανών τους.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Άρθρο 38 της ΥΠΑΣΥΔ (ΥΑ 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008, ΦΕΚ 540/Β/27.3.2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)

Αρ. 4 παρ. 2 περ. α-δ ΠΔ 118/2007

αρ. 3 Α παρ. 3 και Β παρ. 3 Ν. 3548/2007,

αρ. 11 παρ. 5 Ν. 4013/2011,

Εγκεκριμένος Κανονισμός Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων κ.ά.

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

- Σχέδια περιλήψεων υποχρεωτικών δημοσιεύσεων προκήρυξης

Ερώτηση 2: Προβλέπεται η τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής αιτήσεων και προσφορών από την Αναθέτουσα Αρχή για τις περιπτώσεις:

2.1. Ανοικτής Διαδικασίας

2.2. Κλειστής Διαδικασίας

Ανάλογα με την ακολουθούμενη διαδικασία πρέπει να τηρούνται οι ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ελεγχόμενη υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση (ΠΔ 118/2007 ή εγκεκριμένος Κανονισμός Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων). Ο έλεγχος αφορά στην πρόβλεψη των προθεσμιών αυτών στο σώμα της προκήρυξης.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης που διέπονται από το ΠΔ 118/2007, οι ελάχιστες προθεσμίες είναι οι κάτωθι:

Προθεσμίες για προκήρυξη διαγωνισμού ΠΔ 118/2007		
A. Κανονικές προθεσμίες		
- ανοικτός διαγωνισμός	30 ημέρες	από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο
- κλειστός διαγωνισμός (α' φάση)	20 ημέρες	από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο
- κλειστός διαγωνισμός (β' φάση)	20 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης υποβολής προσφορών
B. Σύντμηση προθεσμιών για λόγους επείγοντος		
- ανοικτός διαγωνισμός	15 ημέρες	από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο
- κλειστός διαγωνισμός (α' φάση)	10 ημέρες	από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο
- κλειστός διαγωνισμός (β' φάση)	10 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης

Η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη της ημέρας, όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της (άρθρα 240 - 246 του Αστικού Κώδικα). Στην περίπτωση διαφορετικών ημερομηνιών δημοσίευσης λαμβάνεται υπόψη η τελευταία. Για τον καθορισμό των προθεσμιών στους κλειστούς διαγωνισμούς συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της δημοσίευσης της προκήρυξης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της αίτησης συμμετοχής (α' φάση) καθώς και οι ημερομηνίες της έγγραφης πρόσκλησης και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της προσφοράς (β' φάση).

Διαδικασίες με επίκληση του επείγοντος εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση του επείγοντος. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να επικαλούνται λόγους επείγοντος που προκύπτουν από άστοχο προγραμματισμό ή και από την έλλειψη δικής τους επιμέλειας. Έχει κριθεί λ.χ. ότι οι επικαλούμενοι από την Αναθέτουσα Αρχή λόγοι περί στενών περιθωρίων απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, δεν συνιστούν λόγους επείγουσας ανάγκης που να δικαιολογούν τη σύντμηση προθεσμιών, όταν δεν προκύπτει πως συνδέεται η εξασφάλιση της απορρόφησης με την ως άνω σύντμηση (Απόφαση ΣΤΕ 1808/2006). Συνεπώς, για τη νόμιμη σύντμηση τόσο της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, όσο και της προθεσμίας υποβολής προσφορών από τους ενδιαφερομένους, απαιτείται απαρέγκλιτα, να προσδιορίζονται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, τα έκτακτα περιστατικά ή οι εξωγενείς εκείνοι λόγοι επείγουσας ανάγκης, που καθιστούν αδύνατη την τήρηση των κανονικών προθεσμιών (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις ΕΣ 10/2008, 78/2007, 119/2007, 12/2003, 15/2003, ΣΤΕ 1747/2011).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

αρ. 10 ΠΔ 118/2007

άρθρα 240-246 ΑΚ

Αποφάσεις: ΕΣ 10/2008, 78/2007, 119/2007, 12/2003, 15/2003, ΣΤΕ 1747/2011, ΣΤΕ 1808/2006

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

2.1 παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

2.2 κατ' ελάχιστον απόφαση αρμοδίου οργάνου του δικαιούχου σχετικά με την επίκληση επείγοντος και κατά περίπτωση εισηγήσεις/γνωμοδοτήσεις προς τα ανωτέρω αρμόδια όργανα.

Ερώτηση 3: Αναφέρεται η πηγή χρηματοδότησης της υπό ανάθεση σύμβασης;

Θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά οι πηγές χρηματοδότησης, δηλαδή: το Ταμείο Χρηματοδότησης της Πράξης (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ), το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, στο οποίο έχει ενταχθεί καθώς και οι εθνικοί πόροι, σύμφωνα με τα άρθρα 8, 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006. Η υποχρέωση αυτή δεν αφορά σε έλεγχο προκηρύξεων συμβάσεων που έχουν ήδη ανατεθεί κατά την ημερομηνία προελέγχου των προκηρύξεων τους, επειδή οι συμβάσεις αυτές εντάχθηκαν σε επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ μεταγενέστερα από την ημερομηνία ανάθεσής τους.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 8, 9 Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

II. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ**A. ΓΕΝΙΚΑ****Ερώτηση 4: Το θεσμικό πλαίσιο που περιγράφεται στην προκήρυξη αντιστοιχεί με το εφαρμοστέο στην υπό ανάθεση σύμβαση;**

Για τις υπό εξέταση προκηρύξεις, εκτός από την αναφορά του νομικού πλαισίου που διέπει το φορέα της ανάθεσης, αναγκαία είναι η μνεία και εφαρμογή των ακόλουθων εθνικών νομοθετημάτων:

- ΠΔ 118/2007 ή ο οικείος εγκεκριμένος κανονισμός προμηθειών ή ανάθεσης υπηρεσιών,
- Ν. 3614/2007, όπως εκάστοτε ισχύει
- Υπ' αρ. 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 (ΥΠΑΣΥΔ) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 540/Β/27.3.2008), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει,
- το κανονιστικό πλαίσιο που ρυθμίζει ζητήματα εκπροσώπησης και νομιμοποίησης της αναθέτουσας αρχής έναντι τρίτων (ανάδοχος, δικαστήρια, διοικητικές αρχές),
- διατάξεις ή αποφάσεις αρμοδίων οργάνων της Αναθέτουσας Αρχής με τις οποίες ορίζονται τα αντιπροσωπευτικά όργανα, όλα τα συλλογικά όργανα - επιτροπές που συμμετέχουν τόσο στην ανάθεση όσο και στην εκτέλεση της σύμβασης της Αναθέτουσας Αρχής.
- Ν. 3548/2007
- Ν. 2362/1995
- Το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, κατά περίπτωση
- Ν. 2286/1995

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Το ανωτέρω νομικό πλαίσιο που διέπει τις αναθέσεις του δικαιούχου – Αναθέτουσας Αρχής

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 5: Γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στη διάρκεια και στα παραδοτέα της σύμβασης;

Η προκήρυξη πρέπει να ορίζει με σαφήνεια τη διάρκεια του έργου. Επίσης, θα πρέπει να προδιαγράφει συγκεκριμένα τα ζητούμενα παραδοτέα (αγαθά ή υπηρεσίες), ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν οι προσφορές κατά τρόπο αντικειμενικό με βάση τις ίδιες απαιτήσεις παροχής.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Απόφαση ένταξης

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 6: Περιέχονται όροι που να εξασφαλίζουν ότι οι τυχόν τροποποιήσεις της σύμβασης δε θα αλλοιώνουν το προκηρυσσόμενο αντικείμενο;

Η προκήρυξη οφείλει να περιλαμβάνει και κάποιους βασικούς όρους ως προς την εκτέλεση της σύμβασης, η τήρηση των οποίων θα διασφαλίσει την ομαλή εξέλιξη της, καθώς και την τήρηση των βασικών κοινοτικών αρχών που διέπουν τις δημόσιες αναθέσεις. Δηλαδή, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης δε θα παρεισφρήσει οιοδήποτε νέο στοιχείο, το οποίο να αλλοιώνει ή να τροποποιεί το προκηρυσσόμενο αντικείμενο ποιοτικά ή ποσοτικά κατά τρόπο που να θεωρηθεί ότι θα περιόριζε το δικαίωμα ίσων ευκαιριών των δυνητικών συμμετεχόντων. Συνεπώς, θα πρέπει να υπάρχουν όροι στην προκήρυξη και πρόβλεψη για συμβατικούς όρους που να αναφέρουν ότι οι τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις που θα γίνουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το φυσικό αντικείμενο που ανατέθηκε δε θα αλλάξει.

Για παράδειγμα: *«Τροποποιήσεις ή αλλαγές της σύμβασης επιτρέπονται, εφόσον δεν αλλοιώνουν το φυσικό αντικείμενο (είδος, ποσότητα, παραδοτέα) και πραγματοποιούνται με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών, η οποία θα αποτελεί Παράρτημα της αρχικής σύμβασης» .*

Εφαρμοστέο δίκαιο/ Νομολογία:

Απόφαση ΔΕΚ C-496/1999 Cas Succhi di Frutta (σκ. 118-121),

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 7: Η προκήρυξη περιλαμβάνει τα στοιχεία που απαιτούνται ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν με σαφήνεια πώς να συντάξουν την προσφορά τους, πώς, πού και πότε να την υποβάλλουν και για ποιους λόγους κινδυνεύει να απορριφθεί;

Σαφείς είναι οι όροι όταν μπορούν να ερμηνευθούν μονοσήμαντα, όταν δεν επιδέχονται διφορούμενων ερμηνειών, όταν από την απλή ανάγνωσή τους προκύπτει ξεκάθαρα ποια είναι η υποχρέωση των προσφερόντων και ποιες είναι οι ποινές αν δεν τις τηρήσουν. Η σαφήνεια επίσης συνεπάγεται μη άσκοπη επανάληψη των ίδιων όρων σε διαφορετικά σημεία της προκήρυξης και ανυπαρξία αντιφατικών ρυθμίσεων για το ίδιο ζήτημα. Η προκήρυξη θα πρέπει να περιγράφει αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αποδεκτές ή απορρίπτονται οι προσφορές των προσφερόντων. Ενδεικτικά, θα πρέπει να ορίζει την γλώσσα της προσφοράς, τα ελάχιστα στοιχεία δομής και αρίθμησης που απαιτούνται από την Αναθέτουσα Αρχή, την υποχρεωτική απόρριψη προσφορών που περιέχουν ασάφειες, το αν δύνανται να υποβληθούν ηλεκτρονικά, τις προθεσμίες κατάθεσης, τον τρόπο με τον οποίο τηρείται η εμπιστευτικότητα των προσφορών (σφραγισμένοι φάκελοι ή κιβώτια, ή δείγματα κ.λπ.), τα διακριτικά γνωρίσματα κάθε προσφοράς (π.χ. ότι αφορούν τον διαγωνισμό και ότι απευθύνονται στην Αναθέτουσα Αρχή κ.λπ.), τον διαχωρισμό μεταξύ πρωτοτύπου και αντιγράφου, αν ζητούνται αντίγραφα, την ισχύ των ηλεκτρονικών αντιγράφων.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 20 παρ. 3 ΠΔ 118/2007

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 8: Η προκήρυξη αναλύει με σαφήνεια το σύνολο των επιμέρους διακριτών σταδίων του διαγωνισμού;

Τα στάδια του διαγωνισμού θα πρέπει να ορίζονται με σαφήνεια στην προκήρυξη και να είναι αυτοτελή, ούτως ώστε να αποκλείεται κάθε σύγχυση μεταξύ τους. Η υποχρέωση διαχωρισμού των σταδίων του διαγωνισμού προκύπτει από την αρχή της αυστηρά τυπικής διαδικασίας των διαγωνισμών και την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων και αποσκοπεί στην διασφάλιση της διαφάνειας και του πραγματικού ανταγωνισμού (Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμήμα VI, Πράξη 88/2005). Η διενέργεια του διαγωνισμού δεν θα πρέπει σε παράλληλα αλλά σε,διαδοχικά στάδια, με συμμετοχή των υποψηφίων που δεν έχουν μέχρι την έναρξη του εκάστοτε σταδίου αποκλειστεί.

Σαφήνεια επιτυγχάνεται όταν από τους όρους της προκήρυξης γίνεται εύκολα κατανοητό ότι υπάρχουν διακριτά στάδια του διαγωνισμού στα οποία χωρούν συγκεκριμένες ενέργειες από κατανομαζόμενα όργανα. Με τον τρόπο αυτό, γίνεται εύκολα αντιληπτό με ποια πράξη και από ποιο όργανο αρχίζει και ολοκληρώνεται το στάδιο και ποιες είναι οι έννομες συνέπειες της συμμετοχής των μερών σε κάθε στάδιο. Συγκεκριμένα στα άρθρα, 9α, 19, 20 και 38 του ΠΔ 118/2007 ορίζεται και συνάγεται ερμηνευτικά ότι μόνο τα ανεξάρτητα συλλογικά όργανα που συστήνονται και συγκροτούνται κατά τις οικείες διατάξεις δύνανται να διενεργούν το διαγωνισμό, δηλαδή αποσφραγίζουν, εξετάζουν, αξιολογούν και εισηγούνται στο αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής, το οποίο εντέλει λαμβάνει την απόφαση.

Για παράδειγμα, το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης οφείλει να είναι διαφορετικό από το στάδιο της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών. Η προκήρυξη οφείλει να ορίζει με ποια πράξη του αποφασίζοντος οργάνου της αναθέτουσας αρχής λογίζεται ότι ολοκληρώνεται καθένα στάδιο, και αν αυτή η πράξη δύναται να προσβληθεί περαιτέρω με ενέργειες των προσφερόντων που έχουν έννομο συμφέρον.

Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται πάντως, ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 6 της από 4.12.2012 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου για ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων αρμοδιότητας διαφόρων υπουργείων (ΦΕΚ Α' 237), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 2 παρ. 5 ν. 4111/2013 (ΦΕΚ Α' 18) στις προκηρύξεις συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, μπορεί να προβλέπεται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, ότι για τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς μπορεί να εκδίδεται μια και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο. Ομοίως, στις ίδιες προκηρύξεις μπορεί να προβλέπεται ότι και για τα αποτελέσματα του σταδίου της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου μπορεί να εκδίδεται μια και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 9α, 19, 20 και 38 του ΠΔ 118/2007 (για τα συλλογικά όργανα)

Αρ. 21 παρ. 5 Ν. 4111/2013

Απόφαση: Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμήμα VI, Πράξη 88/2005, 16/2009, 52/2010

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 9: Διασφαλίζεται ότι η προκήρυξη δεν θέτει εμπόδια συμμετοχής των ενδιαφερόμενων που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα;

Η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να μεριμνά για την διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών για όλους τους διαγωνιζομένους, ενώ η προκήρυξη θα πρέπει να διέπεται από πνεύμα ανοιγματος των δημοσίων συμβάσεων στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό. Στην προκήρυξη δεν πρέπει να υπάρχουν όροι που αφορούν σε αδικαιολόγητο αποκλεισμό των υποψηφίων, όπως η προϋπόθεση ότι πρέπει να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα κατά την ελληνική νομοθεσία, υποχρέωση για συγκεκριμένη νομική μορφή των ενώσεων οικονομικών φορέων, κριτήρια εντοπιότητας, υποχρέωση ορισμού αντικλήτου κατά την υποβολή προσφορών με υποχρέωση εγκατάστασης στον τόπο υποβολής της προσφοράς, εγγραφή υποψηφίων σε εθνικό μητρώο χωρίς να συνοδεύεται από επισήμανση τύπου «ή στο επαγγελματικό μητρώο της χώρας εγκατάστασης».

Έχει, επίσης, κριθεί (Απόφαση ΔΕΚ Fabricom SA, C- 21/03 και C-34/03) ότι μια εθνική νομοθεσία δυνάμει της οποίας δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεως συμμετοχής ή η κατάθεση προσφοράς εκ μέρους προσώπου το οποίο συμμετείχε στην έρευνα, πειραματισμό, μελέτη ή προώθηση των προμηθειών ή υπηρεσιών, χωρίς να παρέχεται στο εν λόγω πρόσωπο η δυνατότητα να αποδείξει ότι, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, η αποκτηθείσα υπ' αυτού πείρα δεν νόθευσε τον ανταγωνισμό, αντίκειται στο ενωσιακό δίκαιο. Εξ ίσου αντίκειται και το να μπορεί η αναθέτουσα αρχή να απαγορεύει τη συμμετοχή στη διαδικασία ή την υποβολή προσφοράς σε επιχείρηση συνδεδεμένη με οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο

ανατέθηκε η έρευνα, ο πειραματισμός, η μελέτη ή προώθηση της εκτέλεσης των προμηθειών ή υπηρεσιών και τούτο μολονότι η επιχείρηση αυτή βεβαιώνει ότι δεν απολαύει εκ του λόγου αυτού αδικαιολογήτου πλεονεκτήματος δυνάμενου να νοθεύσει τους όρους του ανταγωνισμού για την συγκεκριμένη ανάθεση.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 39 παρ. 1 και 2, Προοίμιο Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, εδ. (4)
Αποφάσεις ΔΕΚ: C-213/07 *Michaniki*, C-226/04 και 228/04 *La Cascina*, C-470/99 *Universale Bau*, C-225/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-399/98, *Ordine degli Architetti*, C- 285/99 και C-286/99, *Lombardini και Mantovani*, *Fabricom SA*, C-21/03 και C-34/03

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 10: Η περιγραφή των δικαιολογητικών συμμετοχής στην προκήρυξη είναι πλήρης;

Το ΠΔ 118/2007 στο άρθρο 6 περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις στο στάδιο διενέργειας του διαγωνισμού για τον έλεγχο των ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής που αφορούν την προσωπική κατάσταση του υποψηφίου και την επαγγελματική του δραστηριότητα. Ο έλεγχος γίνεται αντίστοιχα και για τα δικαιολογητικά συμμετοχής που προβλέπονται στον εγκεκριμένο Κανονισμό Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων του φορέα. Πέραν αυτών, η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να προβλέψει άλλα δικαιολογητικά συμμετοχής, που οδηγούν ουσιαστικά στην υιοθέτηση/επιλογή επιπλέον λόγων αποκλεισμού ή διαφορετικού τρόπου απόδειξης ότι δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 6 ΠΔ 118/2007
ΕΑ 472/2010, ΕΑ 553/2010, ΣΤΕ 2360/2009, 1095/2009, Ε.Α. 42/2010, 1017, 324/2009, 1386/2008, 722/2008, 755/2007, 1248/2006

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 11: Αναφέρονται όλοι οι λόγοι αποκλεισμού που υπαγορεύονται από το κανονιστικό πλαίσιο της προκήρυξης;

Για τους φορείς που προκηρύσσουν ένα έργο με υποχρεωτική ή αναλογική εφαρμογή του Π.Δ. 118/2007, οι λόγοι για τους οποίους ένας ενδιαφερόμενος μπορεί να αποκλειστεί από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση θα πρέπει να είναι αποκλειστικά οι αναφερόμενοι στο αρ. 6 του ΠΔ 118/2007, καθώς επίσης και να τεκμηριώνονται με τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο αυτό (δηλαδή είτε με τα προβλεπόμενα έγγραφα είτε με ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο ενδιαφερόμενος). Πέραν αυτών, η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να προβλέψει άλλους λόγους αποκλεισμού ή απόδειξης, καθώς η απαρίθμησή τους είναι περιοριστική (βλ. αρ. 6 παρ. 5 ΠΔ 118/2007).

Επιπρόσθετα και επειδή ειδικότερα για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα προβλέπεται

στο άρθρο 25 παρ. 1 εδ α του Ν. 3614/2007 ότι οι υποψήφιοι συμμετέχουν στους διαγωνισμούς, στο στάδιο διενέργειας, υποβάλλοντας υπεύθυνη δήλωση περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπο τους του άρθρου 43 του ΠΔ 60/2007, για τους φορείς που εφαρμόζουν τους οικείους εγκριμένους κανονισμούς τους περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εκτιμάται ότι θα πρέπει να απαντώνται αντίστοιχες ρυθμίσεις με τα προεκτεθέντα.

Επισημαίνεται περαιτέρω ότι στην υπόθεση Fabricom SA (C- 21/03 και C-34/03) έχει κριθεί ότι μια εθνική νομοθεσία δυνάμει της οποίας δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεως συμμετοχής ή η κατάθεση προσφοράς εκ μέρους προσώπου το οποίο συμμετείχε στην έρευνα, πειραματισμό, μελέτη ή προώθηση των προμηθειών ή υπηρεσιών, χωρίς να παρέχεται στο εν λόγω πρόσωπο η δυνατότητα να αποδείξει ότι, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, η αποκτηθείσα υπ' αυτού πείρα δεν νόθευσε τον ανταγωνισμό, αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο. Το ίδιο αντίκειται και το να μπορεί η αναθέτουσα αρχή να απαγορεύει τη συμμετοχή στη διαδικασία ή την υποβολή προσφοράς σε επιχείρηση συνδεδεμένη με οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο ανατέθηκε η έρευνα, ο πειραματισμός, η μελέτη ή προώθηση της εκτέλεσης των προμηθειών ή υπηρεσιών και τούτο μολονότι η επιχείρηση αυτή βεβαιώνει ότι δεν απολαύει εκ του λόγου αυτού αδικαιολογήτου πλεονεκτήματος δυναμένου να νοθεύσει τους όρους του ανταγωνισμού για την συγκεκριμένη ανάθεση.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Αρ. 6 ΠΔ 118/2007

Αποφάσεις ΔΕΚ: Fabricom SA (C- 21/03 και C-34/03)

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

B. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ερώτηση 12: Τα κριτήρια οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης;

Στους ανοιχτούς διαγωνισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 8α του ΠΔ 118/07, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να καθορίζει το ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας που κρίνει αναγκαία για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης. Στους κλειστούς διαγωνισμούς ο ορισμός αυτών των ελάχιστων κριτηρίων οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας είναι υποχρεωτικός. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η Αναθέτουσα Αρχή, εάν ο εκάστοτε προσφέρων διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις καταλληλότητας των υποψηφίων να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Για να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου, καθώς και τον προϋπολογισμό του.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Άρθρα 8 και 8α ΠΔ 118/2007

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-27/86, CEI κατά Association intercommunale pour les autoroutes des Ardennes, C-237/03 Banque Sonfico, C-234/0 Audiencia Nacional - Ισπανία

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 13: Τα κριτήρια τεχνικών ή επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων που προβλέπονται είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης;

Στους ανοιχτούς διαγωνισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 8α του ΠΔ 118/07, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να καθορίζει το ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων που κρίνει αναγκαία για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης. Στους κλειστούς διαγωνισμούς ο ορισμός αυτών των ελάχιστων κριτηρίων τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων είναι υποχρεωτικός. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η Αναθέτουσα Αρχή εάν ο εκάστοτε προσφέρων διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις καταλληλότητας των υποψηφίων να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Για να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια τεχνικών ή επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου, καθώς και τον προϋπολογισμό του.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Άρθρα 8 και 8α ΠΔ 118/2007

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-27/86 CEI κατά Association intercommunale pour les autoroutes des Ardennes, C-237/03 Banque Sonfico, C-234/0 Audiencia Nacional - Ισπανία

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Ερώτηση 14: Κατά την αξιολόγηση των προσφορών βάσει των κριτηρίων ανάθεσης εξασφαλίζεται η μη βαθμολόγηση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων;

Στον ανοικτό διαγωνισμό η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών περιλαμβάνει δύο διακριτά μεταξύ τους στάδια: α. την ποιοτική επιλογή των διαγωνιζομένων που αφορά στον έλεγχο συμμετοχής και καταλληλότητας των οικονομικών φορέων που δεν έχουν ήδη αποκλεισθεί και β. την ανάθεση της σύμβασης που γίνεται είτε στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά - βάσει προκαθορισμένων στη προκήρυξη κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης (πχ. τα μετρήσιμα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά των υπό προμήθεια αγαθών, την τιμή, την προθεσμία εκτέλεσως, τα έξοδα λειτουργίας, την αποδοτικότητα, τη μεθοδολογία προσέγγισης και υλοποίησης της μελέτης, την οργανωτική δομή της ομάδας έργου σε σχέση με τις υπό ανάθεση υπηρεσίες κλπ) - είτε στην προσφορά με την χαμηλότερη τιμή. Συνεπώς, τα κριτήρια αναθέσεως μπορούν μόνο να αφορούν στην εξακρίβωση της πλέον συμφέρουσας προσφοράς ή της χαμηλότερης τιμής και όχι στην εξακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων δηλαδή των τεχνικών μέσων, της υλικοτεχνικής υποδομής, της χρηματοοικονομικής επάρκειας, του κύκλου εργασιών, της εμπειρίας εκτέλεσης συναφών έργων αυτών, κ.λπ. Ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να ανάγονται σε κριτήρια ανάθεσης τα στοιχεία βάσει των οποίων πιστοποιείται η τεχνική και

13

O_Λ.ΙΙ.1_4: Οδηγίες συμπλήρωσης Λίστας Λ.ΙΙ.1_4

Έκδοση 1^η

Ημ/νια Έκδοσης: 2.08.2013

επαγγελματική επάρκεια των διαγωνιζομένων, προκειμένου να τους επιτραπεί η συμμετοχή στο διαγωνισμό (δηλαδή τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής), τα οποία μόνον στο πλαίσιο του ελέγχου της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό μπορούν να εκτιμηθούν.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Ερμηνευτική ανακοίνωση 2006/C179/02 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο που εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων οι οποίες δεν καλύπτονται ή καλύπτονται εν μέρει από τις Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-31/87, Gebroeders Beentjes BV κατά Staat der Nederlanden, C-315/01, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-532/06, Lianakis e.tc.

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 15: Σε περίπτωση ανάθεσης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, προσδιορίζονται τα κριτήρια και υποκριτήρια ανάθεσης;

Στην περίπτωση που η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τα επί μέρους κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο αφορούν ιδίως στην ποιότητα, στην τιμή, στην τεχνική αξία, στα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, στα περιβαλλοντολογικά χαρακτηριστικά, στο κόστος λειτουργίας, στην αποδοτικότητα, στην εξυπηρέτηση μετά την πώληση και στην τεχνική συνδρομή, στην ημερομηνία και προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης.

Τα παραπάνω επί μέρους κριτήρια προσδιορίζονται κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής. Θα πρέπει επίσης να αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή να καταγράφονται επακριβώς στο κείμενο της προκήρυξης.

Η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει δικαίωμα κατά το στάδιο της διενέργειας του διαγωνισμού να τροποποιεί ή να εφαρμόζει κριτήρια διαφορετικά από αυτά που περιλαμβάνονται στο κείμενο της προκήρυξης.

Ειδικότερα, τα υποκριτήρια ανάθεσης πρέπει να είναι - κατά το δυνατόν - μετρήσιμα, δηλαδή να επιδέχονται ποσοτικής εκτίμησης με βάση τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Ο προσδιορισμός των υποκριτηρίων ανάθεσης πρέπει να είναι επίσης αναλογικός, δηλαδή δε θα πρέπει να υπερβαίνουν το σκοπό της αξιολόγησης για την ανάθεση της σύμβασης.

Είναι εφικτή υπό προϋποθέσεις η επιλογή οικολογικών και κοινωνικών κριτηρίων (πχ. για την προστασία του περιβάλλοντος). Σε κάθε περίπτωση, αποκλείονται ως "υποκριτήρια αναθέσεως" τα κριτήρια που δεν σκοπούν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αλλά συνδέονται κυρίως με την εκτίμηση της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων να εκτελέσουν την εν λόγω σύμβαση.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

ΠΔ 118/2007 (άρθρα 2 παρ. 2 εδ. γ' και 20)

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-532/06, Lianakis e.tc. C-315/01, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου C-247/02 Sintesi, ΣΤΕ 2573/2009

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 16: Σε περίπτωση ανάθεσης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, προσδιορίζεται η βαρύτητα ή η φθίνουσα σειρά των υποκριτηρίων ανάθεσης;

Η Αναθέτουσα Αρχή στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της για τον καθορισμό των κριτηρίων ανάθεσης, οφείλει να διαμορφώσει και τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από αυτά, έχοντας καθορίσει το κατάλληλο εύρος διακύμανσης. Όταν η στάθμιση δεν είναι δυνατή για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, τότε η Αναθέτουσα Αρχή προσδιορίζει αντί σταθμίσεως τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών. Συνεπώς, σε κάθε κριτήριο θα πρέπει να αντιστοιχεί ο βαθμός ή η σειρά στάθμισής του.

Όπως έχει κριθεί νομολογιακά (Ελεγκτικό Συνέδριο, ΣΤ' Κλιμάκιο, Πρακτικό 113/2001) οι διατάξεις του Κανονισμού Προμηθειών του Δημοσίου (ΠΔ 118/2007) ορίζουν την υποχρέωση η Αναθέτουσα Αρχή να επιμερίσει το συντελεστή βαρύτητας κάθε ομάδας στα επιμέρους υποκριτήρια που την αποτελούν, και να τον διαφοροποιήσει ανάλογα με την σπουδαιότητα που επιθυμεί να αποδώσει σε κάθε ένα από αυτά, προκειμένου να δύναται να συγκρίνει τις προσφορές και να επιλέξει την πλέον συμφέρουσα.

Διαφορετικά, αν δεν διαφοροποιήσει τους συντελεστές βαρύτητας ανά υποκριτήριο και προσδιορίσει ενιαίο και ισοδύναμο συντελεστή βαρύτητας για όλα τα στοιχεία κάθε ομάδας, αυτό ισοδυναμεί με μη προσδιορισμό του, αφού η συνολική βαθμολογία κάθε προσφοράς θα ισούται με το άθροισμα της βαθμολογίας όλων των στοιχείων της κάθε ομάδας επί το συντελεστή βαρύτητας εκείνης που ανήκουν. Συνεπώς, ο μη προσδιορισμός από τη προκήρυξη συντελεστή για κάθε επιμέρους στοιχείου των ομάδων κριτηρίων αξιολόγησης ή ο προσδιορισμός ισοδύναμου για όλα τα στοιχεία συντελεστή αποτελεί अपαράδεκτη τροποποίηση της προβλεπόμενης από τις άνω διατάξεις διαδικασίας, που καθιστά, ως εκ τούτου, μη νόμιμη την τεχνική αξιολόγηση. Διότι κατά την τεχνική αξιολόγηση πρέπει να βαθμολογηθούν αυτόνομα όλα τα επιμέρους υποκριτήρια αξιολόγησης και όχι η ομάδα στο σύνολό της. Διότι μόνον εφόσον γίνει αυτοτελής αξιολόγηση τους κατά μονάδα είναι δυνατόν να ελεγχθεί το αν καλύπτονται πλήρως ή επουσιωδώς τις απαιτήσεις της προκήρυξης και να αποφευχθούν πιθανοί συμπηφισμοί τυχόν ουσιωδών αποκλίσεων ενός στοιχείου με υπερκάλυψη ενδεχομένως των τεχνικών προδιαγραφών άλλου στοιχείου της ίδιας ομάδας.

Τέλος, ως προς τον εφαρμοζόμενο τύπο αξιολόγησης για τις περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 ΠΔ 118/2007, έχει κριθεί (Ελεγκτικό Συνέδριο, ΣΤ' Κλιμάκιο, Πρακτικό 113/2001) ότι «η εφαρμογή διαφορετικού τύπου για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας προσφοράς αποτελεί ανεπίτρεπτη τροποποίηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις διαδικασίας τελικής αξιολόγησης των προσφορών που καθιστά, ως εκ τούτου, μη νόμιμο το αποτέλεσμα του διαγωνισμού».

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

αρ. 20 ΠΔ 118/2007

Ελεγκτικό Συνέδριο, ΣΤ' Κλιμάκιο, Πρακτικό 113/2001

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Δ. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ερώτηση 17: Προβλέπεται παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νομικού πλαισίου της;

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης σκοπεί στο να προσδώσει στην Αναθέτουσα Αρχή ένα πρόσθετο εχέγγυο ως προς την ποιότητα εκτέλεσης της σύμβασης και να υποχρεώσει τον Ανάδοχο να τηρήσει τα επίπεδα ποιότητας και χρόνου για τα οποία έχει δεσμευτεί στην προσφορά του. Λειτουργεί επίσης προς το συμφέρον της Αναθέτουσας Αρχής κατά την τελική παραλαβή της σύμβασης, καθώς δεν αποδεσμεύεται πλήρως παρά μονάχα αφού εκκαθαριστούν οι αμοιβαίες υποχρεώσεις και απαιτήσεις των αντισυμβαλλόμενων μερών. Στο πλαίσιο του ΠΔ 118/2007 το ύψος της εγγυητικής καλής εκτέλεσης ανέρχεται στο 10 % της αξίας της σύμβασης που θα υπογραφεί, άνευ ΦΠΑ. Στο άρθρο 25 του ΠΔ 118/2007 ορίζονται αναλυτικά όλες οι επιμέρους προϋποθέσεις και το περιεχόμενο της εγγυητικής.

Σε περίπτωση φορέων που δεν εφαρμόζουν το ΠΔ 118/2007, για λόγους διασφάλισης της χρηματοδότησης των έργων του ΕΣΠΑ είναι απαραίτητο να προβλέπεται στην προκήρυξη η υποχρέωση προσκόμισης εγγύησης με αντίστοιχο ελάχιστο περιεχόμενο, προκειμένου να μην καθίσταται ανέλεγκτη η συμβατική παροχή των αναδόχων των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων όταν οι Αναθέτουσες Αρχές εμπίπτουν σε ελαστικότερο νομικό πλαίσιο ανάθεσης από αυτό του ΠΔ 118/2007.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

ΠΔ 118/2007 αρθρ. 25 παρ. 5
Ν. 2362/1995

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 18: Η περιγραφόμενη διαδικασία υποβολής ενστάσεων αποτυπώνει τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου του διαγωνισμού;

Η δυνατότητα παροχής έννομης προστασίας των συμμετεχόντων σε μία διαδικασία ανάθεσης οφείλει να ανταποκρίνεται πλήρως στην διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης ώστε να υπάρχει ασφάλεια δικαίου, και οι επιμέρους προβλεπόμενες διαδικασίες προσφυγής στην προστασία αυτή να μην την καθιστούν στην πράξη αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή. Διαφορετικά δεν δύναται να διασφαλιστούν αποτελεσματικά τα δικαιώματα ίσης συμμετοχής και εν τέλει η αρχή της ίδιας της προστασίας του ανταγωνισμού (αρχή της αποτελεσματικότητας των δικονομικών κοινοτικών οδηγιών βλ. και Αποφάσεις ΔΕΚ C-327/00, C-424/2011). Εξάλλου, όπως έχει γίνει πάγια δεκτό από την νομολογία, για την τήρηση της επιταγής της ασφάλειας δικαίου, είναι ιδιαίτερα σημαντικό η νομική κατάσταση των ιδιωτών να είναι σαφής και συγκεκριμένη, να τους παρέχεται η δυνατότητα να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους και, αν κρίνουν σκόπιμο, να τα επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων (βλ. Απόφαση ΔΕΚ C-280/2000).

Επομένως, πρέπει να γίνεται αναφορά είτε στο άρθρο 15 του Π.Δ. 118/2007 ή στα άρθρα του εγκεκριμένου κανονισμού του φορέα που προβλέπουν τη διαδικασία

υποβολής ενστάσεων. Η προκήρυξη δύναται να περιλαμβάνει το σύνολο των σχετικών ρυθμίσεων του Π.Δ. 118/2007 ή του εγκεκριμένου κανονισμού ή παραπομπή στις διατάξεις του. Σε περίπτωση που ο εγκεκριμένος κανονισμός του φορέα δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με υποβολή ενστάσεων στα στάδια του διαγωνισμού, οι διαγωνιζόμενοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν τις γενικές διοικητικές προσφυγές του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρο 24 Ν. 2690/1999).

Επισημαίνεται ότι στις υπό κρίση συμβάσεις με προϋπολογισμό κάτω των κοινοτικών ορίων δεν εφαρμόζεται ο Ν. 3886/2010, ο οποίος αφορά μόνον αναθέσεις συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ΠΔ 60/2007 και 59/2007. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο νόμος 3886/2010 δεν δύναται να εφαρμοστεί, ακόμα και αν η Αναθέτουσα Αρχή εθελοντικά έχει υποβάλλει τον διαγωνισμό της στις διαδικασίες που ορίζει το ΠΔ 60/2007 (Βλ. Απόφαση ΣΤΕ 2973/2011 και ΝΣΚ 121/1999). Αναφορά επομένως στο Ν. 3886/2010 δεν θα πρέπει να απαντάται στο κείμενο της προκήρυξης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

ΠΔ 118/2007 άρθρο 15

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-327/2000, Santex, ΔΕΚ C-424/2001 CS Austria, ΔΕΚ C-280/2000, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg

Απόφαση ΣΤΕ 2973/2011, Γνωμ ΝΣΚ 121/1999

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 18: Στην περίπτωση χρήσης ηλεκτρονικού πλειστηριασμού ενσωματώνονται όλες οι απαιτήσεις του ισχύοντος νομικού πλαισίου;

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αποτελεί ειδική διαδικαστική εφαρμογή δηλαδή ένα εργαλείο για τις ανοικτές και κλειστές διαγωνιστικές διαδικασίες, για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης λόγω υποβολής μη κανονικών προσφορών ή λόγω απαραδέκτων προσφορών, για τις συμφωνίες - πλαίσιο που διενεργούνται με επαναδιαγωνισμό (μίνι διαγωνισμό) και για τις διαγωνιστικές αναθέσεις μέσα από δυναμικά συστήματα αγορών.

Αφορά αυστηρά μόνο περιπτώσεις που οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια, ενώ υποχρεωτικά γίνεται αναφορά στην προκήρυξη του διαγωνισμού και στην ανακοίνωση της περίληψής του ότι θα γίνει χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Το ελάχιστο περιεχόμενο αυτών των πληροφοριών αναλύεται στο άρθρο 22 Β του ΠΔ 118/2007 όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 Ν. 4038/2012.

Ο πλειστηριασμός διενεργείται στην τελευταία φάση μιας διαδικασίας ανάθεσης, όπου έχει προηγηθεί ο έλεγχος ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων και η αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς τους. Απαιτείται τεχνική πρόσβαση σε ένα πλήρες ηλεκτρονικό σύστημα που υποστηρίζει όλες τις φάσεις του πλειστηριασμού, μέσω του οποίου, ταυτόχρονα και μόνο με ηλεκτρονικά μέσα, όλοι οι υποψήφιοι που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές υποβάλουν νέες τιμές ή/και αξίες, σε προθεσμία όχι μικρότερη των δύο εργασίμων ημερών από την πρόσκληση και ενημερώνονται για την κατάταξή τους.

Η Αναθέτουσα Αρχή κατά την πρόσκληση των υποψηφίων αναδόχων στην διαδικασία αυτή, ανακοινώνει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης μέχρι εκείνο το

στάδιο, ορίζει τα στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο του πλειστηριασμού, αναφέρει – στις περιπτώσεις όπου κριτήριο είναι η πιο συμφέρουσα προσφορά - υποχρεωτικά τον μαθηματικό τύπο για την αυτόματη κατάταξη σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές ή/και αξίες, ορίζει τυχόν όρια ακραίων αποδεκτών τιμών σε σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, δεσμεύεται ότι σε κάθε φάση θα παρέχει συνεχή και άμεση ενημέρωση για την κατάταξη των υποψηφίων χωρίς να γνωστοποιείται η ταυτότητά τους, ορίζει τον τρόπο με τον οποίο περατώνεται ο πλειστηριασμός.

Με το τέλος του πλειστηριασμού η Αναθέτουσα Αρχή σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα του πλειστηριασμού, έχοντας δηλαδή εξασφαλίσει νέες οικονομικές προσφορές, και εφαρμόζοντας το κριτήριο ανάθεσης της διαδικασίας που προβλέπει κατά τα άλλα η προκήρυξη (χαμηλότερη τιμή - πλέον συμφέρουσα από οικονομικής απόψεως προσφορά) θα πρέπει να εκδώσει τελικό πίνακα αξιολόγησης και να προχωρήσει στην ανάθεση της σύμβασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Αρ. 22B ΠΔ 118/2007

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ελέγχονται οι όροι της προκήρυξης σε σχέση με τα οριζόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο και το σχέδιο ανακοίνωσης – πρόσκλησης της Αναθέτουσας Αρχής για συμμετοχή των υποψηφίων σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, το οποίο θα πρέπει να επισυνάπτει ο δικαιούχος – Αναθέτουσα Αρχή κατά τον προέλεγχο της προκήρυξης.

Ε. ΔΗΛΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗΣ

Δηλώνω ότι το ύψος της αξίας της σύμβασης που προκηρύσσεται δεν συνιστά κατάτμηση, με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής των διατάξεων των ΠΔ 60/2007 ή 59/2007

Το πεδίο συμπληρώνεται αποκλειστικά από τον Δικαιούχο, ο οποίος ευθύνεται για την τεχνητή κατάτμηση της υπό ανάθεση σύμβασης κατά τις επιταγές του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Η τεχνητή κατάτμηση αποτελεί κατάτμηση του προϋπολογισμού ανάθεση μιας ενιαίας σύμβασης και συνιστά καταστρατήγηση του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Ως γενική αρχή προάσπισης της θεμελιώδους αρχής των δημοσίων συμβάσεων, της αρχής προστασίας και ανάπτυξης του ανταγωνισμού, η αρχή αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις ως γενική αρχή κοινοτικού δικαίου, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 8 παρ. 3 του ΠΔ 60/2007 «κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατμηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ΠΔ 59/2007 «Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να καταστρατηγούν το παρόν διάταγμα κατατέμνοντας τα σχέδια έργων ή τις προτεινόμενες αγορές για την απόκτηση συγκεκριμένης ποσότητας προμηθειών και/ή υπηρεσιών ή χρησιμοποιώντας ειδικές μεθόδους υπολογισμού της αξίας των συμβάσεων».

Οι ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες ενσωματώνουν κοινοτικό δίκαιο, θεσπίζουν την απαγόρευση της τεχνητής κατάτμησης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων

προμηθειών/ υπηρεσιών. Επειδή η διαδικασία ανάθεσης εξαρτάται καταρχήν από το ύψος της συνολικής δαπάνης η διαπίστωση περί τεχνητής κατάτμησης του προϋπολογισμού της υπό ανάθεση σύμβασης έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς το ύψος της δαπάνης καθορίζει και το νομικό πλαίσιο εφαρμογής της ανάθεσης.

Για την κατανόηση του ανωτέρω νομικού πλαισίου είναι απαραίτητο να γίνει η διάκριση μεταξύ κατάτμησης και τεχνητής κατάτμησης.

Κατάτμηση στο πεδίο της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά την κρατούσα θεωρία αποτελεί η πρακτική της διαίρεσης μιας ενιαίας σύμβασης που παρουσιάζει λειτουργική αυτοτέλεια σε περισσότερα τμήματα, καθένα από τα οποία αποτελεί «ξεχωριστή σύμβαση» και η οποία ανατίθεται αυτοτελώς και διακριτά από τα υπόλοιπα τμήματα. Η κατάτμηση αυτή δεν απαγορεύεται από το κοινοτικό δίκαιο αλλά διέπεται από συγκεκριμένους κανόνες. Η αναθέτουσα αρχή στην περίπτωση αυτή μπορεί να επιλέξει τον αριθμό των τμημάτων που θα αναθέσει χωριστά και να εφαρμόσει για κάθε επιμέρους τμήμα διαδικασίες ανάθεσης, δημοσιότητας, έννομης προστασίας και προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο που αντιστοιχούν στον συνολικό προϋπολογισμό της ενιαίας σύμβασης. Ειδική περίπτωση κατάτμησης επιτρεπτής υπό όρους αποτελεί και η πρόβλεψη της διάταξης του άρθρου 8 παρ. 5 ΠΔ 60/2007 και 17 παρ. 6 ΠΔ 59/2007.

Τεχνητή κατάτμηση συνιστά ο επιμερισμός, η διαίρεση μίας ενιαίας σύμβασης αγοράς προμηθειών/ υπηρεσιών σε μικρότερες και ο χαρακτηρισμός τους ως αυτοτελών «μικρών συμβάσεων» με χαμηλό προϋπολογισμό, με σκοπό την αποφυγή της ενδεδαιγμένης, με βάση τον συνολικό προϋπολογισμό της σύμβασης, διαδικασία ανάθεσης και κατά συνέπεια και διαδικασία δημοσιότητας, έννομης προστασίας και προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του προϋπολογισμού της δημοπράτησης βλέπε σχόλια στο ανωτέρω πεδίο «Προϋπολογισμός».

Η κατάτμηση ελέγχεται σύμφωνα με τα κριτήρια που έχει θέσει η μέχρι σήμερα κοινοτική και εθνική νομολογία. Σχετικά το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην Υπόθεση C-16/1998 Επιτροπή κατά Γαλλίας εφάρμοσε το **λειτουργικό κριτήριο** ορίζοντας ότι «η ύπαρξη ενός έργου πρέπει να εκτιμάται βάσει της οικονομικής και τεχνικής λειτουργίας του αποτελέσματος των οικείων εργασιών» ενώ επίσης επεσήμανε ότι εφόσον η Αναθέτουσα Αρχή, σε περίπτωση προκήρυξης των τμημάτων ενός έργου υπολογίσει σωρευτικά την αξία όλων των τμημάτων και εφαρμόσει τις διαδικασίες που απαιτούνται με βάση την συνολική αυτή αξία για κάθε ένα τμήμα που προκηρύσσει, δεν τίθεται ζήτημα κατάτμησης, γιατί έχει εφαρμόσει τα οριζόμενα στις κοινοτικές οδηγίες «περί κατωτάτων ορίων, δημοσιότητας και ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων».

Αξιοσημείωτα ήταν και τα επιχειρήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί γεωγραφικής γειτνίασης των έργων, την ταυτόχρονη εξέλιξη των προγραμμάτων εργασιών, την ταύτιση των περιγραφών των εργασιών αυτών στις αντίστοιχες επιμέρους προκηρύξεις συμβάσεων και τον συντονισμό του συνόλου από μία αρχή, ως επιμέρους ενδείξεις της κατάτμησης. (βλ. επίσης και Υποθέσεις C-411-2000 Felix Swoboda και C-574/2010 Επιτροπή κατά Γερμανίας όπου το δικαστήριο υιοθέτησε και πάλι το λειτουργικό κριτήριο).

Η εθνική νομολογία έχει επίσης υιοθετήσει το λειτουργικό κριτήριο. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παγίως κρίνει ότι τεχνητή κατάτμηση συντρέχει κυρίως σε περίπτωση που γίνεται επιμερισμός προμηθειών/ υπηρεσιών, οι οποίες κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, την αντίληψη των συναλλαγών και την φύση τους, λόγω της οικονομικής και τεχνικής λειτουργίας τους, θα έπρεπε να θεωρούνται ως ενιαίες. Και καταλήγει ότι δεν είναι νόμιμος ο επιμερισμός της απαιτούμενης συνολικής ποσότητας των ζητούμενων όμοιων ή ομοειδών αγαθών σε περισσότερες

μικρότερες ποσότητες ή σε μερικότερες κατηγορίες και η διενέργεια, αντί μίας και ενιαίας, αντίστοιχων τμηματικών προμηθειών, με βάση το ύψος της δαπάνης που προκύπτει από την κατάτμηση της συνολικής τοιαύτης, καθ' όσον με αυτόν τον τρόπο επιχειρείται, κατά τις οικείες διατάξεις να μην τηρηθεί η οριζόμενη από αυτές διαδικασία της διενέργειας ενιαίου τακτικού ή πρόχειρου κατά περίπτωση διαγωνισμού (ενδεικτικά: ΕΣ Πράξεις IV Τμ. 46/2005, 109/2007, Πράξεις V Τμ. 6/2011, 439/2010, Πράξη VI Τμ. 264/2011, Πράξεις VII Τμ. 70/2005, 91/2009, 25/2009).

Ως ομοειδή θεωρούνται τα είδη «που κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις και ήθη συνιστούν μερικότερες κατηγορίες του αυτού αγαθού και για τα οποία η ίδια κατηγορία υποψηφίων προμηθευτών ενδιαφέρεται να διεξαχθεί ενιαία διαδικασία» (Γνωμοδότηση ΝΣΚ 80/2004).

Το ενιαίο του έργου εκτιμάται κατά περίπτωση με βάση λειτουργικά κριτήρια, και ειδικότερα, όπως νομολογιακά έχει κριθεί, από την οικονομικοτεχνική λειτουργία των ανατιθέμενων μερικότερων συμβάσεων, το είδος και την συνάφεια του φυσικού αντικειμένου τους, την ταυτόχρονη ανάθεση των μερικότερων συμβάσεων ή την ανάθεση των συμβάσεων αυτών εντός του ίδιου οικονομικού έτους, την ομοιότητα των προκηρύξεων των συμβάσεων, την χρονική διάρκεια της εκτέλεσής τους, τη χωροθέτηση των συμβάσεων και την ενότητα του γεωγραφικού πλαισίου εκτέλεσής τους, την δυνατότητα πρόβλεψης της ανάγκης εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, την ύπαρξη μίας και μόνο Αναθέτουσας Αρχής ή ενός φορέα που συντονίζει τις διαδικασίες ανάθεσης.

Επομένως, όταν μία σύμβαση, η ύπαρξη της οποίας εκτιμάται με βάση την οικονομική και τεχνική λειτουργία του αποτελέσματος των οικείων εργασιών εκτέλεσής της, μπορεί να διαιρεθεί σε περισσότερα τμήματα και το άθροισμα της προϋπολογισθείσας αξίας των επιμέρους τμημάτων εγγίζει ή υπερβαίνει το όριο εφαρμογής του ΠΔ 60/2007 ή του ΠΔ 59/2007 αντίστοιχα, οι διατάξεις αυτού εφαρμόζονται σε όλα τα τμήματα (υποέργα). Προκειμένου δε να διαπιστωθεί εάν ένα ή περισσότερα υποέργα συνεχονται σε ένα ενιαίο έργο (σύμβαση), ολοκληρωμένο από κάθε άποψη και έτοιμο να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό που είχε προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή, χρησιμοποιούνται λειτουργικά κριτήρια, όπως αυτά που προεκτέθηκαν.

Η διαπίστωση της τεχνητής κατατμήσεως μίας ενιαίας σύμβασης σε τμήματα παραβιάζει τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου που επιβάλλουν τη διενέργεια διαγωνισμού για την ανάθεση αυτού και τη δημοσίευση της οικείας προκηρύξεως στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ακολούθως, η μη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου ως προς το σύνολο των υποέργων της ενιαίας πράξης, κυρίως με την αποστολή της προκηρύξεως αυτών προς δημοσίευση, συνιστά πλημμέλεια, η οποία καθιστά μη νόμιμη την περαιτέρω διαδικασία του διαγωνισμού διότι η παράλειψη των διατυπώσεων δημοσιότητας οδηγεί σε αποκλεισμό των δραστηριοποιημένων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οικονομικών φορέων και ως εκ τούτου πλήττονται οι αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, της προσβάσεως στις διαδικασίες αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων και της διαφάνειας.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Άρθρο 8 παρ. 3 του ΠΔ 60/2007

Άρθρο 17 παρ. 2 του ΠΔ 59/2007

Υποθέσεις ΔΕΚ: C-16/1998 Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-411/2000 Felix Swoboda, C-574/2010 Επιτροπή κατά Γερμανίας

Πράξεις ΕΣ: IV Τμ: 46/2005, 109/2007, V Τμ: 6/2011, 439/2010, VI Τμ: 264/2011, VII Τμ: 70/2005, 91/2009, 25/2009.

Γνωμοδότηση ΝΣΚ 80/2004

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Ο Δικαιούχος δηλώνει υπεύθυνα περί μη συνδρομής λόγων τεχνητής κατάρτησης στην υπό ανάθεση σύμβαση του, αποκλείοντας με δική του ευθύνη την καταστρατήγηση εξ αυτού του λόγου των διατάξεων του κοινοτικού και εθνικού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων και προστασίας του ανταγωνισμού.

Τεκμηριώνει την δήλωση του καταρχήν σε σχέση με άλλα ομοειδή υποέργα της ενταγμένης πράξης, εξηγώντας γιατί η παρούσα ανάθεση είναι αυτοτελής και δεν συνέχεται λειτουργικά κατά τέτοιο τρόπο με τις συμβάσεις των υπόλοιπων υποέργων της ίδιας ενταγμένης πράξης, ώστε να ικανοποιούνται τα νομολογικά κριτήρια περί κατάρτησης.

Τεκμηριώνει την δήλωση του κατά δεύτερον σε σχέση με τις αναθέσεις των συμβάσεων του σε ετήσια βάση, εξηγώντας γιατί η παρούσα ανάθεση είναι αυτοτελής και δεν συνέχεται λειτουργικά κατά τέτοιο τρόπο με τις υπόλοιπες συμβάσεις του, τις οποίες ανέθεσε ήδη ή προγραμματίσει να αναθέσει εντός του ίδιου χρονολογικού έτους, ώστε να ικανοποιούνται τα νομολογικά κριτήρια περί κατάρτησης. Προτείνεται να επισυνάπτονται πίνακες ετήσιου προγραμματισμού αναθέσεων.

Η τεκμηρίωση επομένως γίνεται σε σχέση με όλες τις συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους, συμπεριλαμβανομένων και των κοινοτικών, καθώς η έννοια της κατάρτησης αφορά ενιαία συμβάσεις που ανατίθεται από αναθέτουσες αρχές ανεξάρτητα της πηγής χρηματοδότησης των δημοσίων πόρων.